

N:o 114.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt förre fortifikationsarbetarna S. Månsson, P. Olsson och A. A. Jonsson; gifven Stockholms slott den 12 februari 1909.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af förre fortifikationsarbetarna Sven Månsson, Petter Olsson och August Alfred Jonsson må från och med den 1 januari 1909 under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af tvåhundra kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

O. B. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 12 februari 1909.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
Roos,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Chefen för landtförsvarsdepartementet, statsrådet Malm anförde:

»Med anledning af därom utaf förre fortifikationsarbetarne Sven Månsson, Petter Olsson och August Alfred Jonsson gjorda ansökningar har arméförvaltningens fortifikationsdepartement uti särskilda underdåniga skrivelser den 10 juli och den 7 november 1908 hemställt om understöd åt bemålde arbetare.

Månsson är född den 14 oktober 1843 och alltså 65 år gammal samt gift. Han har varit anställd vid befästningsarbetena i Karlskrona under åren 1868—1880 eller i 13 år samt under arbete därstädes år 1872 genom olyckshändelse afbrutit sitt ena ben. Vid olyckstillfället var Månsson jämte ett par andra arbetare sysselsatt med att lösbyta sten ur ett sprängschakt å Aspön. Påverkad af Månssons spett nedifrån och

de två andres uppifrån lossnade plötsligt en större sten och, innan Månsson hunnit undan, träffade stenen honom på högra benet strax under knäet, hvarvid benet afbröts. Månsson intogs för erhållande af vård å flottans sjukhus i Karlskrona, hvarifrån han utskrefs någorlunda tillfrisknad samt i stånd att förflytta sig med tillhjälp af krycka. Året därpå råkade han emellertid på hemväg från arbetet att halka och därvid ånyo afbryta benet, med påföljd att detsamma måste amputeras. Månsson har sedermera varit i enskild tjänst till år 1905, då han blef oförmögen till vidare arbete. Han befinner sig i fattiga omständigheter.

Olsson, som uppnått en ålder af nära 56 år, har under åren 1872—1879 likaledes haft anställning vid befästningsarbetena i Karlskrona. År 1876 under pågående arbete med att uttaga byggnadssten ur ett stenbrott å Tjurkö blef Olsson, då han med slägga aftuktade ett stenblock, af en stenskärfva träffad i vänstra ögat, med påföljd att han förlorade synförmågan å detta öga. Enligt ett den 18 juli 1908 utfärdadt läkarintyg är synförmågan å det andra ögat numera nedsatt till ungefär $\frac{1}{4}$ af normal synskärpa utan korrektion. Till följd häraf är Olsson, som befinner sig i fattiga omständigheter, oförmögen att försörja sig och familj, bestående af hustru, ett minderårigt barn samt en nittioårig orkeslös moder, hvilka äro af hans utkomst beroende.

Jonsson är född den 5 oktober 1858 och ogift. Han har varit anställd vid Karlsborgs fästningsbyggnad från den 2 maj 1881 till den 20 december 1906 eller i mer än 25 år samt därstädes åtnjutit aflöning, uppgående under de senaste fem åren till 620 kronor om året. År 1898 råkade Jonsson under pågående arbete vid nämnda byggnad genom olycksfall få högra handens pekfinger krossadt, till följd hvaraf fingret kort därefter måste genom operation borttagas. På grund häraf har Jonsson, som för sitt uppehälle är uteslutande hänvisad till sitt arbete, lidit en väsentlig minskning i arbetsförmågan samt därigenom kommit i mindre goda ekonomiska omständigheter. Enligt ett af Riksförsäkringsanstalten den 14 augusti 1908 afgifvet yttrande måste den Jonsson ågångna skadan, därest densamma skolat bedömas i enlighet med bestämmelserna uti lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901, anses hafva för Jonsson medfört nedsättning i arbetsförmågan, motsvarande femton procent af normal sådan och borde den sålunda berättiga honom till en årlig liffränta å 45 kronor.

Uti förut omförmälda skrivelser har arméförvaltningen föreslagit, att Månsson och Olsson måtte beredas pensioner från allmänna indragningstaten, den förre med 150 kronor och den senare med 210 kronor om året.

Beträffande Jonsson har arméförvaltningen hemställt, det Eders Kungl. Maj:t täcktes antingen bevilja honom för en gång ett skadestånd af 600 kronor från extra anslaget till fortsättande af arbetena å Karlsborgs fästning eller ock föreslå innevarande års Riksdag att tillerkänna honom en årlig pension af 50 kronor från allmänna indragningsstaten, att utgå från och med den 1 januari 1909.

Statskontoret har uti särskilda den 12 december 1908 afgifna underdåniga utlåtanden anført, att de skador, som drabbat Månsson och Olsson genom olycksfall i arbetet, såvidt handlingarna utvisade, utan tvifvel varit af den beskaffenhet, att, därest lagen om ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901 varit tillämplig, dem bort tillkomma lifräntor till ungefär de belopp, som af arméförvaltningen blifvit för dem i sådant afseende föreslagna. Det vore ju visserligen obestridligt, att den under arbete i statens tjänst ådragna skadan utgjorde den enda grund, hvarpå understöd af statsmedel kunde ifrågasättas för dessa arbetare, hvilka icke kunde åberopa någon långvarig tjänstetid, men då de olycksfall, vid hvilka Månsson och Olsson lidit skada, inträffat för mycket lång tid tillbaka samt någon ovillkorlig rättighet till godtgörelse för sålunda liden skada icke förefunnes, gällde det enligt statskontorets uppfattning numera i förevarande fall mindre att utskifta ersättning efter måttet af den skada, som blifvit en hvar af dessa arbetare tillfogad, eller i mån, som hvardera af dem vid tiden för olycksfallet genom skadan lidit minskning i sin arbetsförmåga, utan snarare att på ålderdomen bereda omförmälda två numera lika litet arbetsdugliga och ungefär i samma grad hjälpbehöfvande arbetare skäligt understöd. Det syntes därför statskontoret, som om understöd borde dem båda beredas till samma belopp. I anledning häraf ville statskontoret hemställa, att Månsson och Olsson måtte få komma i åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension å 200 kronor hvardera.

I fråga om ersättning åt Jonsson har statskontoret ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke dennes långvariga arbete vid fästningsbyggnaden i förening med den omständighet, att han därunder genom olycksfall lidit skada, till följd hvaraf hans arbetsförmåga blifvit nedsatt, skäligen borde föranleda till beredande åt honom af någon pension, då han numera vid framskriden ålder syntes hafva svårighet att förskaffa sig sitt uppehälle. På grund häraf skulle statskontoret för sin del icke hafva tvekat att tillstyrka en pension åt Jonsson till enahanda belopp, som statskontoret förordat för Månsson och Olsson. Då emellertid något förslag i sådant syfte icke föreläge från vederbörande, ansåge sig stats-

kontoret böra inskränka sig till att biträda arméförvaltningens hemställan om en årlig pension å 50 kronor från allmänna indragningsstaten.

I likhet med statskontoret och på de af detta ämbetsverk anförda skäl anser äfven jag, att ifrågavarande tre arbetare i lika grad gjort sig förtjänte af att komma i åtnjutande af understöd för sin återstående lifstid; och får jag, med anledning häraf, i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att en hvar af förre fortifikationsarbetarna Sven Månsson, Petter Olsson och August Alfred Jonsson må från och med den 1 januari 1909 under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af tvåhundra kronor.»

Till denna departementschefens hemställan, hvaruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, täcktes Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Erik von Horn.